

Handläggare
Britt Lundkvist
Telefon: 08-50825294

Till
Socialnämnden
2024-03-19

Skrivelse angående föräldrastödsprogram

Svar på skrivelse från Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Andréa Hedin m.fl. (M) har i skrivelse från 2023-12-12 ställt frågor till socialnämnden angående stadens föräldraskapsstödsprogram.

I tjänsteutlåtandet redovisar förvaltningen statistik (antal deltagare fördelat på stadsdelsområde, respektive program) för stadens olika föräldraskapsstödsprogram. Socialförvaltningen har ingen tillgänglig statistik på hur många tonårsföräldrar som totalt finns i respektive stadsdelsområde, varför andel utbildade tonårsföräldrar inte går att räkna fram.

Utvärdering av programmen sker genom ett enkätförfarande. Svaren visar att föräldrarna som deltagit i programmen generellt sett är nöjda med kurserna och kan rekommendera dem till andra föräldrar. Utmaningen för stadsdelsförvaltningarna handlar om att nå ut och kunna erbjuda programmen till ännu fler föräldrar. Faktorer som påverkar är hur information om programmen sprids till föräldrarna i stadsdelsområdet, hur tillgängligt kursutbudet är, tillgång på utbildade gruppleddare och språkkompetens. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Andréa Hedin m.fl. (M) har i skrivelse från 2023-12-12 ställt frågor till socialnämnden angående stadens föräldraskapsstödsprogram.

I skrivelsen konstateras att, enligt socialnämndens verksamhetsberättelse, nöjdhetsgraden är hög bland deltagare i programmen. I skrivelsen anges att det dock saknas en heltäckande bild av deltagandet och nöjdheten fördelat bland de olika programmen. Följande frågor ställs kring stadens föräldraskapsstödsprogram.

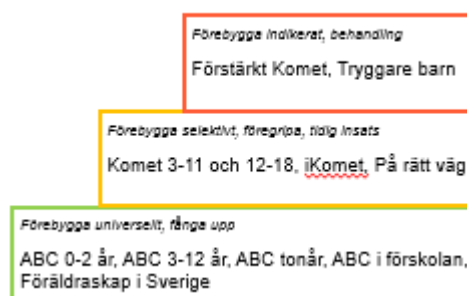
1. Hur många tonårsföräldrar av hur många möjliga har deltagit i en föräldrautbildning i stadens regi i respektive stadsdel fördelat på de olika utbildningar som finns?
2. På vilket sätt utvärderas insatsen och stödet av deltagarna? Finns det skillnader i feedback och upplevd kvalitet mellan stadsdelarna och mellan de olika programmen?

Ärendet

Beskrivning av föräldraskapsstödsprogram

Inom ramen för socialförvaltningens enhet Framtid Stockholm organiseras verksamheten *Plus Föräldraskapsstöd*. Verksamhetens uppdrag är att utveckla och förvalta föräldraskapsstödsprogram samt utbilda gruppledare i Stockholms stads stadsdelsförvaltningar. Plus Föräldraskapsstöd erbjuder, utöver utbildning, stöd till stadsdelsförvaltningarna i implementering, lokala och centrala nätverksmöten, planering och utförande av föräldrastödsprogrammen.

Det finns tre nivåer av föräldraskapsstödsprogram där ABC är ett universellt program som vänder sig till tre åldersgrupper. Föräldraskap i Sverige är ett universellt program som vänder sig till utrikesfödda föräldrar med barn 0-18 år. Komet är ett selektivt program i två åldersgrupper. På den selektiva nivån finns även På rätt väg, i åldersgrupp 9-15 år. På den tredje nivån är programmen indikerade och ges som en insats av socialtjänstens myndighetsdel.

De flesta av programmen erbjuds i alla stadsdelsområden i Stockholms stad. Programmen erbjuds i olika omfattning i respektive stadsdelsområde beroende på hur många gruppledare som är utbildade i respektive program och har i uppdrag att hålla grupp samt vilka verksamheter i stadsdelsförvaltningen som erbjuder programmen. Där programmen erbjuds brett, på olika arenor, (så som socialtjänst, medborgarservice, öppen förskola, förskola, skola, SFI, civilsamhället) nås fler föräldrar.

Statistik totalt för staden

Det är fler föräldrar som anmäler sig till föräldragrupper än de som sedan faktiskt deltar i en grupp. År 2023 gjordes 3073 anmälningar i

hela staden och av dessa deltog 2139 i en föräldragrupp. Att jämföra med siffror från 2019 där 3229 anmälningar gjordes varav 1605 deltog. Anledningen till differensen mellan anmälningar och faktiskt deltagande kan till exempel handla om att tiden som erbjuds för föräldragruppen inte passar för föräldrarna, att det finns för få utbildade gruppleddare i stadsdelsförvaltningen, att föräldrarna behöver annat sorts stöd än det program de anmält sig till.

Statistik fördelat på program och stadsdelsområden

Antal föräldrar som anmäler sig till föräldraskapsstödsprogram varierar mellan stadsdelsområdena. Orsakerna till detta kan handla om föräldrarnas olika behov, vilka program som erbjuds i stadsdelsområdet men också på vilket sätt stadsdelsförvaltningen arbetar med marknadsföring och rekrytering.

Den statistik som redovisas i det följande är hämtat från Plusportalen, ett digitalt system som både föräldrar och gruppleddare använder sig av. I Plusportalen kan föräldrarna anmäla sig och efter kursens avslut svara på en enkät om sin upplevelse av deltagandet och på sina föräldraförmågor. Gruppleddarna registrerar också närvaro på föräldraträffarna i Plusportalen.

Föräldraträffar ABC tonår, 2023

Föräldraskapsstödsprogrammet ABC tonår utvecklades under åren 2018-2020. Mellan 2021-2023 utvärderades programmet av Karolinska institutet och deltagarna registrerades inte i Plusportalen. Därför är det först år 2023 som det är möjligt att redovisa statistik.

Sdf	Antal utbildade föräldrar 2023	Antal utskickade enkäter	Antal svar	Skulle rekommendera till andra föräldrar	Tycker att relationen mellan sig själv och sitt barn har blivit bättre
Bromma	15	11	7	100 %	86 %
Enskede-Årsta-Vantör	22	22	12	100 %	92 %
Farsta	16	12	6	100 %	100 %
Hägersten- Älvsjö	44	16	3	100 %	33 %
Hässelby-Vällingby	28	21	14	100 %	100 %
Järva	8	8	3	100 %	67 %
Kungsholmen	41	27	5	80 %	80 %
Norra innerstaden	29	17	9	89 %	89 %
Skarpnäck*	-	-	-	-	-
Skärholmen	6	3	2	100 %	100 %
Södermalm	39	35	20	100 %	84 %
Totalt för samtliga sdf	248	172	81		

*Skarpnäck har utbildade gruppleddare men höll inga föräldragrupper under 2023.

Några citat från enkätsvaren ABC tonår

- Väldigt bra upplägg och enormt givande med fysiska träffar där man får träffa andra tonårsföräldrar i ett öppet klimat. Stort tack för denna kurs.
- Fantastiskt fint ordnat med engagerade gruppleddare som skapade en fin och tillåtande atmosfär.

- Tror det är för tidigt att se någon större effekt i relation till mina tonåringar ännu. Men kursen har gett mej fler verktyg och lett till att jag själv tänker och agerar annorlunda i många situationer. Sen kändes det viktigt för mitt eget välmående att få ha de här diskussionerna tillsammans med andra tonårsföräldrar. Tack!
- Jag är så glad att jag gick på kursen och träffas kunniga grupp ledarna och trevliga föräldrar. Då har jag lärt mig mycket strategier och möjligheten att kommunicera med mina barns på positiva sätt och göra mycket tillsammans.

Föräldraträffar KOMET 12-18 år

Enkäten för 2022 och 2023 har skickats till deltagare i både Komet 3-11 och 12-18. Svaren för Komet 12-18 går därför inte att redovisa separat.

Sdf	Antal utbildade föräldrar 2023 (år 2022 i parantes)	Antal utskickade enkäter år 2023 (år 2022 i parantes)	Antal svar år 2023 (år 2022 i parantes)
	<i>Komet 12-18</i>	<i>OBS! omfattar Komet 3-11 och Komet 12-18</i>	<i>OBS! omfattar Komet 3-11 och Komet 12-18</i>
Bromma	6 (7)	50 (56)	21 (15)
Enskede-Årsta-Vantör	7 (6)	27 (17)	14 (10)
Farsta*	-	11 (34)	8 (26)
Hägersten- Älvsjö	18 (22)	40 (23)	20 (15)
Hässelby-Vällingby*	-	7 (13)	5 (11)
Järva	3 (5)	8 (4)	1 (0)
Kungsholmen	5 (5)	25 (0)	9 (0)
Norra innerstaden	26 (25)	27 (56)	11 (19)
Skarpnäck*	-	-	-
Skärholmen*	-	16 (3)	9 (1)
Södermalm	8 (6)	-	-
Totalt för samtliga sdf	73 (76)	211 (206)	98 (97)

*Stadsdelsförvaltningen saknar utbildade gruppledare i KOMET 12-18 år.

Några citat från enkätsvaren KOMET

- Jag är så nöjd och glad över att vi har fått möjligheten att delta i Komet! Vi hade aldrig kommit så här långt i vårt arbete med att förbättra situationen hemma utan utbildningen men framförallt hemuppgifterna. All tid är väl investerade tid i mitt och barnets relation.
- Tack, mycket värdefullt att få vara med. Digitalt gjorde det möjligt och tillgängligt på ett helt nytt vis. Hade varit svårt att klara annars om även resväg skulle till.
- Jag är jätte nöjd med kursen. Förutom att den har hjälpt mig i min relation till mitt barn har den också hjälpt mig i min relation till min man och gett mig värdefulla verktyg i hur jag vill vara som person.
- Oerhört givande träffar som gav ökad förståelse och mycket energi.
- Fantastiska ledare, detta är en kurs som borde ingå i utbildningen för alla som har tonåringar. Riktig nöjda med verktygen vi fick från kursen.

Behandlingskontakt På Rätt Väg, 2023

Föräldraprogrammet På Rätt Väg utvecklades under åren 2021-2023 och det är i nuläget inte möjligt att distribuera enkäter till föräldrar via Plusportalen. Våren 2023 gjordes därför en tillfällig utvärdering av insatsen genom en separat digital enkät. Resultatet var att 100 % av föräldrarna var nöjda och 89 % kan rekommendera kursen till andra föräldrar.

Sdf	Antal utbildade föräldrar 2023
Bromma*	-
Enskede-Årsta-Vantör	11
Farsta	3
Hägersten- Älvsjö	6
Hässelby-Vällingby	17
Järva	6
Kungsholmen	2
Norra innerstaden*	-
Skarpnäck	2
Skärholmen	13
Södermalm	2
Totalt för samtliga sdf	62

*Stadsdelsförvaltningen saknar utbildade gruppleddare i På Rätt Väg.

Föräldrträffar Föräldraskap i Sverige 0-18 år

Föräldraskap i Sverige erbjuds till alla utrikesfödda föräldrar med barn 0-18 år. I statistiken framgår inte åldern på deltagarnas barn. Enkäten som skickas ut i samband med avslutad kurs innehåller ingen möjlighet till fritext varför det saknas citat från deltagare. Enkäten skickas ut elektroniskt till deltagarens mailadress. En försvårande omständighet är att många av deltagarna saknar identitetsnummer och/eller mailadress och kan därför inte ta emot enkäten.

Sdf	Antal utbildade föräldrar 2023 (år 2019 i parentes)	Antal utskickade enkäter år 2023 (år 2019 i parentes)	Antal svar år 2023 (år 2019 i parentes)
Bromma	6 (0)	0 (-)	0 (-)
Enskede-Årsta-Vantör	17 (15)	0 (0)	0 (0)
Farsta	15 (0)	8 (-)	3 (-)
Hägersten- Älvsjö	7 (0)	0 (-)	0 (-)
Hässelby-Vällingby	11 (45)	0 (6)	0 (3)
Järva	125 (122)	101 (100)	10 (93)
Kungsholmen*	-	-	-
Norra innerstaden	- (21)	- (-)	- (-)
Skarpnäck	14 (20)	0 (0)	0 (0)
Skärholmen	22 (9)	0 (0)	0 (0)
Södermalm	- (0)	- (0)	- (0)
Totalt för samtliga sdf	217 (232)	109 (206)	13 (97)

*Stadsdelsförvaltningen saknar utbildade gruppleddare i Föräldraskap i Sverige.

År 2019 var det 100 % av enkätsvaren (totalt 96 svar) i Järva och Hässelby-Vällingby som kunde rekommendera andra föräldrar att gå kursen Föräldraskap i Sverige. År 2023 var det 100 % av alla enkätsvar (totalt 13 svar) i Järva och Farsta som kunde rekommendera andra föräldrar att gå kursen Föräldraskap i Sverige.

Några citat från en studie 2021 Föräldraskap i Sverige

- Jag lärde mig om svenska lagarna i relation till föräldrar och barn. Både föräldrar och barn trodde när vi kom till Sverige att barnen har rätt att göra vad som helst. Ja, barnet har rättigheter men inom gränser, vilket vi lärde oss.

På den punkten var vi okunniga, i programmet diskuterade vi det och vi tog lärdom från det.

- Jag började bli mer engagerad, särskilt eftersom jag hade barn i tonåren och var orolig att jag inte visste hur jag skulle hantera den kritiska åldern. Nu efter programmet så har jag kunskap och till viss del mer erfarenhet.
- Generellt sett, här i Sverige så har barnet rätt att fråga om allting, de har rätt att förstå allting. I vårt hemland, brukar vi inte förklara allt för barnet utan det räcker att vi utför vissa saker. Men här, har de mer kunskap och medvetenhet om deras omvärld och de har lärt sig det utifrån.
- Förut, innan trodde jag att socialen var en myndighet som var jättejobbiga att ha kontakt med. De tar barnen från sina föräldrar och sån bild hade jag, innan. Men när jag har gått den här utbildningen så har den där bilden ändrats kan man säga. Nu ser jag det som en myndighet, samhällets viktiga myndighet. Och till och med att jag tänker nu, att även i fortsättningen om jag behöver hjälp då tvekar jag inte att ta kontakt med socialen. Jag tycker det är en resurs som, som finns där i samhället för att hjälpa familjer och barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialt stöd.

Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 mars 2024.

Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 14 mars 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I detta tjänsteutlåtande har statistik (antal deltagare fördelat på stadsdelsområde, respektive program) redovisats för stadens olika föräldraskapsstödsprogram. Socialförvaltningen har ingen tillgänglig statistik på hur många tonårsföräldrar som totalt finns i respektive stadsdelsområde, varför andel utbildade tonårsföräldrar inte går att räkna fram.

Insatsen utvärderas genom att enkäter skickas till deltagarna efter avslutad kurs. Svaren visar att föräldrarna som deltagit i programmen generellt sett är nöjda med kurserna och kan rekommendera dem till andra föräldrar. Utmaningen för stadsdelsförvaltningarna handlar om att nå ut och kunna erbjuda programmen till ännu fler föräldrar. Det finns flera faktorer som påverkar deltagandet i föräldraskapsstödsprogrammen. På resurssidan handlar det om att stadsdelsförvaltningarna kontinuerligt behöver motivera och uppmuntra medarbetare att utbilda sig till kursledare för att kunna erbjuda ett brett utbud av föräldraskapsstödsprogram till föräldrarna i stadsdelsområdet. Det handlar också om att med varierande tillvägagångssätt sprida informationen till föräldrarna om att programmen finns att tillgå. Till exempel kan samverkan mellan olika verksamheter för spridning av information skapa goda förutsättningar att nå ut brett till föräldrar. Planeringen av utbudet och tillgängligheten av program spelar också roll för föräldrar att anmäla sig och delta. Att det finns personer med språkkompetens är en avgörande faktor för att nå utrikesfödda föräldrar.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Anna Mattsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse från (M) angående föräldrastödsprogram

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-03-06
Anna Mattsson, Avdelningschef	2024-03-06